

ZGODNJA DANICA

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold. za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXV.

V Ljubljani 12. prosenca 1872.

List 2.

Za novo leto.

Zatajevanje Kristusovo in kriva vera liberalcev v tem oziru.

Prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega, vsem ljudem. Tit. 2. 11.

Prikazala se je milost Boga-Zveličarja našega vsem ljudem v njegovem rojstvu. Zato, ker se je prikazala milost vsem ljudem, se je Zveličar precej v svojem rojstvu vsem ljudem enacega storil. Enacega se je storil vsem ljudem v vsih rečeh, celo podobo grešnika je nase vzel; samo greha ni storil. Podvergel se je vsemu človeškemu terpljenju, podvergel se vsem človeškim revam in nezložnostim precej po svojem rojstvu, podvergel se vsem verskim šegam, ki so bile postavljene za uboge, v grehu rojene Adamove otroke. Celo težavnemu obrezovanju se ni umaknil.

Hotel je pričiti odreševati svet precej, ko je na svet prišel, — odreševati ga vse dni svojega življenja, z vsem svojim življenjem, poskusiti vsaktero terpljenje. Če tudi ni bilo vse tako silovito terpljenje neogibno potrebno za odrešenje, pa naš Zveličar je svojo nalogo v preobilnosti doveršiti hotel, ker „pri Bogu je obilno odrešenje, — copiosa apud eum redemptio“. (Ps. 129.) Kristus je bil človeštvu v vsem zgled naj večji popolnosti.

Razodeval je s terpljenjem in s takim podverženjem pod vse duhovne opravila nezapopadljivo ponižnost, nezmerno potterpežljivost, neskončno ljubezen in darežljivost za blagor človeštva. Nikjer noben kralj na zemlji bi ne storil toliko za svoje podložne, noben oče ne toliko za svoje otroke. Dajal je zgled vernikom za vse čase, kako naj se voljno in z dobrim srcem podveržejo cerkvenim pravilom in naredbam. Nihče naj se ne izgovarja, postavim, da bi rekel: to je le cerkvena zapoved. Učil je Jezus s svojim zgledom veliko skrivnost duhovnega obrezovanja, zatajenja, voljnega prenašanja vsakdanjih rev in pritežnost, katerim se nihče umakniti ne more, ko bi jim še toliko rad ubežal. Po grehu je namreč skoz vse življenje le mnogotero zatajevanje pot k zgubljeni sreči, pot v zveličanje.

Temu zgledu in nauku Zveličarjevemu posebno živo nasprotva pa nekaka že starejši, pa zdaj z veliko ihto obnovljevana kriva vera v oziru na terpljenje in zatajevanje v sedanjem življenji. Ta kriva vera ali naravnost ali pa molče tají potrebo tega, da moramo terpeti, križ nositi, se zatajevati. Kdor pa tají, da je kristjan dolžan terpeti, svoje meso z njegovim poželenjem vred križati, starega človeka s podedovanimi hudimi nagnjenji vred sleči, in novega človeka obleči, ki je stvarjen v svetosti in pravici (Efez. 4, 22—24): ta evangelij

tají in nauk vsih stoletij poteptá. Taki hoče obnoviti zoperumne nauke krivovercev Lutra, Kalvina, Beza-ta, Zvinglija, kateri so zderževanje, post in vse pokorila zatirali, kakor gerdo vražo, in ko so take nespameti učili, so rekli, da je to čisti evangelij. Po njih nauku bi bil Kristus, Sin Božji, učil nečist evangelij, ki je sam terpel, se postil in zatajal, pa učil, da vsak mora Njega nasledovati, kdor hoče za njim priti.

Lahko si je misliti, da je današnjim liberalcem kaj po volji Lutrov uk, ki imenuje to zaničevanje keršanske svobode, ako kdo uči, da zraven Kristusovega terpljenja in odrešenja je treba še dobrih del, terpljenja in pokoril. Čeravno tudi že protestantje več ne verujejo temu brezglavnemu uku, kateri se tudi med luterani nikoli ni mogel popolnoma vkoreniniti,*) so pa mnogi meseneži in oznanovalci lažnjive svobode med protestanti in katoličani, kateri v naj večji togoti psujejo zatajevanje in pokorila in obkladajo prave vernike z vsakterimi gerdimi priimki; sami pa o postih in naj svetejših časih svoje „orgje“ obhajajo med zasramovanjem katol. duhovstva, cerkve itd., ki uči potrebo zatajevanja. K takim se v naj novejšem času štejejo zlasti rudečkarji „internacionalci“, sploh prostomišljaki.

Se vé, da taki ljudje niso zmožni za bogoslovne dokaze. Iz njih govori le mesenost, in kadar hudo pritisne veliko kladvo z boleznijo na njih malika, z nesrečo itd., takrat se živinstvo umika, se vera zbudi in sami od sebe so prepričani, da zdaj se je treba ali spreobrniti, ali pa v pregrehi se preseliti tje, kjer več spreobrnjenja ni „in drevo obleži, kamor je padlo.“

Filozofija mesa ima le malo komolcev svojega bivanja in življenja, in tudi znebivanje in oprostovanje od jarma Kristusovega je še z naj hujšim znotranjem terpljenjem sklenjeno. Kolikorkrat po „križu“ mahneš, da bi ga razdjal, tolikrat tudi tebe zaboli nova rana, ki si jo v serce vskaš, če tudi se ne mara samopašno k temu smejaš.

Obračaj tedaj to reč, kakor veš in znaš, nikjer ne najdeš izhoda iz zadrege, razun edino v živi veri v edinorojenega Sina Boga Najvišega, ki je radovoljno sprejel trud, revšino, terpljenje in mertvenje od hlevca v Betlehemu pa do križa.

Postava Kristusova je prava svoboda in pelje k svobodi. Vsa tako imenovana svoboda današnjih liberalcev v resnici ni dosti družega, kakor sužnjost v železji mesenosti in napuha; Ezavova leča je, za katero nespremišljeni človek prodá svojo večno dedišino. —

Naša zvezda.

Si že bral ali študiral kaj o zvezdnatem nebu? Si že premišljeval solnce, ki je do dvajset milijonov milj

*) Gl. D. A. Martinet: Philos. d. kath. Katech. str. 265 id.

delež od nas in je milijon štiri sto tisučkrat veči mem naše zemlje? Ti je kaj znano o dvajset in še precej več spremljavih solnca, ki jih planete imenujejo, in o metljačah ali kometih, ki se zdi, da slepo po obnebi potujejo, pa imajo vendar svoje od vsemogočnega in vsemodrega Stvarnika odločene pota? Kaj se ti zdi o zvezdi naši zemlji, ki tako hitro po svojem tiru leti, da v vsaki sekundi sedem ur preleti? Kaj pa še le o družih, nezmerno daljnih zvezdah, ki se vidijo, da so pri miru in so jih nepremičnice zvali, pa je vendar njih ték tisuče — in tisuče krat nagliši od naše zemlje? — Kaj praviš o kapljici vode, v kateri so skoz drobnogled šteli 30 do 40.000 živalic, in kaj o malem prostoru na nebesu, na katerem Heršeljnov daljnogled kaže 50.000 zvezd? Tam gori, kjer se opazujejo le kakor megleni kosmiči, kaže strahovito veliki Rossov daljnogled nepreštevljive množice samih zvezd.

Ali je pač tako mogočni Stvarnik, ko je svojega Sina na svet poslal, zamogel zvezdo poslati ali tudi stvariti, da je Modrim iz jutra čudovito kazala pot k novorojenemu Kralju? Gotovo še lažje, če je dopušteno tako govoriti, kot je svojega Edinorojenega od vekomaj na svet poslal v odrešenje grešnega sveta.

Zvezda tedaj je Modrim v jutrovi deželi oznanila, da je rojen Rešitelj sveta. Modri so ga želeli počastiti, zato so se napotili in sledili po navdajanji božjem zvezdi, voditeljki svoji. Blizo mogočnega mesta „Jeruzalema“ niso več prašali za zvezdo, vbrali so svoje korake v mesto, mené, tu notri, v tem veličanstvu in blišču mora bivati mogočni kralj. Prašali so po njem, ali bilo je preveč meseno Modrih in niso marali slišati o takem kralju, kakor so ga preroki napovedovali, vest o njegovem rojstvu jih je prestrašila, vznemirila, posebno častilakomnega Herodeža, — bal se je, da bi novi kralj njegove časti kaj ne pristrigel. Njegov strah je bil sicer v tem oziru prazen, vsaj ne jemlje zemskega kraljestva On, ki prinaša nebeško; toda napuh in prehuda strast ga zaslepi. Zato se hlini vernega, pobožnega, da bi Modre prevaril in jih porabil v svoje naklepe. Pošlje jih dalje iskat novorojenega kralja. Modrim, zapustivšim svetni blišč, se zopet zvezda prikaže, veseli jej sledé, pripelje jih do borne kočice, vstopijo vanjo in vidijo revno mater z revnim detetom, — kaj to bi bil kralj? Neverjetno! A oni verujejo zvezdi, ki jim je gotovo Odrešenika tako prečudno in posebno naznanovala, da so bili resnice prepričani. Pokleknejo in molijo ga ponižno in preserčno. Sledé zvezdi so dosegli svoj namen; ko so zgubili zvezdo, odstranjevali so se tudi od svojega namena in zašli v sebične, hinavske mreže Herodeževe, kateri je pokazal rogé, ko vidi, da ga Modri niso slušali, in je skušal dete umoriti — a ni ga mogel.

Enako Modrim pričakujemo rešenja tudi mi, — ktera zvezda ga bo pokazala nam? ktera zvezda nas do njega privodila? Odgovorim: vera, in sicer kakor nam jo oznanuje katoliška cerkev po svojih duhovnih.

Vera nam po duhovnih oznanuje, da rešenje iz zemskih brikost nas čaka po življenju pri nebeškem Očetu; da bomo pa prišli do nebeškega Očeta, moramo nastopiti in hoditi življenja pot, ki derži proti njemu. In to nam zopet kaže vera, razsvetljujejo duhovni oznanovaje nam Božjo besedo in delé nam v sa. zakramentih hrane, da se okrepčamo na potu.

Na tem potu pridemo kmalo do bliščečega mesta, kjer vlada ošabnost, prevzetnost, sovraštvo in kraljuje sebičnost in vsa gerda strast v sebi nevernikov in vseh nasprotnikov sv. vcre. Ti nas vabijo k sebi, obetajo nam česenje; — gorje nam, ako nas zvabijo!

Kadar kaj o veri slišijo, prestrašijo se in vznemirijo! Zakaj?

Od vere se odvrtačejo vsi, ki so prevzetnega

duha. Oni kričé, da je vera brezumna, zato ker ima nauke, kakoršnih človeški razum čisto umeti ne more! Toraj, česar jaz natanko umeti ne morem, to je brezumno! Namesto, da bi se vklonil in djal, moj um je premalo razsvitljen, za skrivnosti prenezmogljive, preslab, zato tega ne umem, pa pravi: nauk je brezumen! o ti je gerde prevzetnosti! Toraj tudi ti kmetič, ki vidiš telegraf napeljan od mesta do mesta in čuješ, da se po njem vsaka novica v malo sekundah prenese v naj dalje kraje, da se to danes pri nas bere, kar se je včeraj v Ameriki govorilo, pa ne umeš te naprave, reči smeš po tem pravilu, da je telegrafija brezumna umetnija. Vendar ti tega ne rečeš, zato ker si pameten in spoznaš le slabost svojega razuma, občuduješ pa razum učenjakov, ki so kaj takega napravili. In ko bi ti tem učenjakom razkladajočim ti vso napravo djal, da jim ne veruješ, zato ker ne umeš, to bi se ti smejali in te prištevali bebcem! In lej, taki bebcu so sami, ker zametujejo vero zato, ker vseh nauk ne umejo s svojim slabim, človeškim umom. Oni ne verujejo Bogu vsevedočemu resnic, ki nam jih je razodel in potrdil s čudeži! Sami s svojo pametjo so se sperli in prevzetnost jih slepi, da pameti večnega in neskončno modrega Boga ne verujejo, in hočejo razumeti, potlej še le verovati? Slepici! naj gredo poprej skoz nekončne prostore in preiščejo milijone in milijone milj oddaljene zvezde, naj povedó, kam se stezajo, kaj obsegajo nemerljivi prostori, ali pa naj saj eno samo gobico ali travico stvarijo: potlej naj se prederznejo v skrivnosti večnega Boga siliti. Ti pa, katoliški vernik, nikar luciferjevih napihnjenih učencev ne poslušaj, temuč glej vedno na svitlo zvezd: sv. vero!

(Konec nasl.)

Kako sta se dva človeka kletvinje odvadila.

Plemenitnik zbolí in pokliče neko redovnico za strežbo. Bolezen raste, in on, vojaškega stanú, začne preklinjati kakor kaki satan, in ima neumno misel, da mu to hladi terganje po udih. Redovna sestra serčno pograja bolnika. —

Kaj hočete k temu, dobra sestra, ji odgovori; naj Vas to nič ne skerbí; mi vojaški ljudje smo navajeni kletvinje; zdaj je prepozno, da bi se odvadil, sicer pa mi to polajšanje dela. —

Izgovarjajte se, kakor Vam drago, jaz Vas nočem več slišati kleti, in svesti si bodite, da pri vsaki kletvinji pojdem iz omare vzet pet frankov za uboge, mu zažuga sestra.

Pomagalo je, in to, kar je bilo nemogoče, je postalo zdajci mogoče: zakaj od tistega trenutka redovnica plemenitega markeza ni več slišala preklinjati. —

Kaj praviš k temu, kdor si kletvinje navajen? ... Veš kaj? sam si naloži, da boš za vsako kletvinjo 5 novih za ubožne odločil: in gotovo bo tudi tebi pomagalo. —

Drugi primérlej je ta-le: Neki misijonar je imel na kmetih duhovne vaje z ljudmi. Pride pa kmet obiskat ga in mu naznanit veliko nesrečo, ker ni zmožen vdeležiti se te dobrotne prilike ter v svoj dušni prid spoved in obhajilo opraviti.

Zakaj pa, da bi se ne spovedali?

Ker sem se razvadil na kletvinjo, odgovori mož, in nemogoče mi je se poboljšati, zakaj prepričan sem, da dan po spovedi bi zopet kleti začel. Veste, da za vsaki nič zakolnem, in celo v spovednici, ako bi se namerilo, da bi mi Vi kaj rekli, kar bi ne bilo po moji misli, se bojím, da bi utegnil bruhniti kako kletvinjo. Prav močno hudo mi je za to, in potert sem toliko bolj zavolj tega, ker imam otroke.

Poslušajte me, prijatelj, mu reče misijonar: ali ste voljni poprijeti se pomočka, ki Vam ga bom nasvetoval?

Sem, gospod Oče, samo da ne bo odveč težaven.

O ne, prav lahek je, ta-le: Kadar na polji delate, vsaki pot, kadar izbleknete kako kletvinjo, denite majhen kamen v žep.

Spokornik sprejme pogojo, in drugo jutro, ko gre na delo, pri vsaki kletvinji spolni besedo, in po povelji dene kamnič v mavhico. Opoldne so mu bili polni vsi žepi, in ko bi bil imel prostor, jih je bilo še kaj notri djati, in šel je domú ves žalosten in potert. Popoldne se je že število kamnov za polovico zmanjšalo; naslednji dan je bilo že dosti bolje, in čez štirinajst dni se je že komaj kateri kakor nevedoma prikradel na dno žepa, in mož se je res poboljšal.

Poboljšaj se tudi ti, ki to slišiš, če ne bo ob smertni uri toliko kamnov kletvin, da bi lahko hribe z njimi zidal in doline zasipal: kako boš potlej pri sodbi obstal?

Iz Ljubljane v Terst in od ondol v Egipt.

(Izgovor in zagovor zavolj rakove pisave. — Odhod iz Ljubljane v Terst. Pri prijateljih. Priprava na odhod. Dalmatinci, slavni mornarji. Napredek v Aleksandriji. — Po železnici proti Kairi. Mareotiško jezero in postaje. Velikanske Egiptovske ravnine. Delta in obojna Nilova toka. Posamezni prigodki. Prikazanje piramid. Pred Kairo in v Kairi.)

Ne čudi se, blagi čitatelj, ako se ti bo zdelo, kakor da bi jest mislil popotovanje na novo začeti, ker pričem zopet od prvega konca. Morebiti še pomniš, kaj sem napovedal v začetku? Bil sem, bi djal, v skoku v obljubljeni deželi, napovedavši, da hočem še le ob koncu kaj zapisati o našem pogledu v Egipt, in zdaj moram biti mož-beseda. Preden se pa pride iz Ljubljane v Egipt, se utegne tudi tu pa tam kaj naleteti, kar človek rad pové, če že poslušá vsakdo rad ali ne. Sej veste, vsak človek ima to napako, da se mu mično in imenitno zdi, kar je sam doživel. Hočete ali nočete, ne pomaga nič: začel bom zopet pri beli, pa precej okajeni Ljubljani. Vender se pa nikar odveč ne ustrašite, ker šel bom tako urno naprej in proti koncu, da bi me vsak ne mogel dohajati.

Bilo je družega sušca 1866 po polnoči, ko se po železnici odpeljemo proti Terstu z g. St. Šrancem, kapl. na Brezovici, in g. Fr. Verličem, kaplanom pri Mariboru, ki sta se bila tudi odmenila v Sveto zemljo za velikonočni čas in sta mi bila po vsem potu neločljiva tovarša in zvesta prijatla, dokler se nismo v Bejrutu po opravljeni božji poti ločili, ker jaz sem želel še delj časa ostati v uni znameniti zemlji, in še kaj viditi, kar sem popisal v teh listih.

Sušcev hladni vetrič je še pihljal, ko smo se peljali po skalovitem Krasu. Ko pa derdramo o ravnem zoru ob jadranskem morji proti Terstu, so pa vender že prijetno zelenele pohlevne oljke, in razveseljevali so nam oko cveteči mandeljni.

V Terstu (pri „Sandwirth-u“) je že nekaj tovaršev čakalo, ter smo se sčasoma vsi zedinili in zbrali. Imel sem nekoliko časa svoje prijatle in znance obiskati; in kar je bilo nas Slovencev, smo 4. sušca pri našem gostoljubnem rojaku šolskem vodju g. Jan. Komanu kosili ter se prav po domače veselili, — še zlasti, ko sta nas verla gospoda, preblagi ranjki korar Jožef Kovačič in profesor dr. Šust blagosloveno obiskala.

5. sušca smo maševali in imeli sv. mašo v novi cerkvi sv. Antona Padvana, po kateri nas je eden častitih gospodov v prijaznem nagovoru na marsikaj opomnil, kar nam je po potu dobro došlo, in zlasti prosil, da naj v sedanjih hudih časih molimo za papeža, za cesarja itd. Ob desetih dopoldne smo odrinili — nas 15 romarjev — na parniku „Avstriji“ proti Aleksandriji. Načelniki

na parniku so bili Dalmatinci I Ante Rosolj, II Franjo Vicković, III Baldasar Girčič, IV Kristoforo Cipolović. Imena vam pravijo, da so bili dalmatinski sokoli, od nekdanj slavni mornarji. Zdravnik je bil neki Šlezak, pek Kranjec iz Terzina, ki je prav dober kruh pekel, in povedal, da po vsih Lojdovih parnikih so peki Kranjci. Poti po morji ne bom popisoval; bila je v „Danici“ že večkrat popisovana.

10. sušca ob štirih popoldne smo dospeli srečno v Aleksandrijo in prenočili na parobrodu. Drugi dan smo odmaševali v lepi frančiškanski cerkvi in se zdajci podali po železnici v Kairo. Zdela se mi je Aleksandrija od l. 1854 tako spremenjena, da se nisem skoraj več zavedel. Denarji so bili od takrat že skoraj vsi drugi. Evropejska olika in razolika razodeva veliko moč do Egipta. Vozil sem se 12 let poprej po Nilu iz Aleksandrije v Kairo in dalje; železnice takrat še ni bilo. Toraj mi je bila ta pot silo mična, in tudi deželo sem zdaj vse bolje in drugač poznal, kakor pa poprej, ker zdaj sem se po suhem peljal. Ob 10 smo se vsedli in nekako ob 3 popoldne smo bili že v Kairi; je tedaj nekaka pot, kakor med Terstom in Ljubljano, ali še malo krajši. Ta železnica je od leta 1855, poprej se je moglo popotovati ali po Nilu, ali pa po suhem po cesti. Železnica gre v začetku precej dolgo časa po mareotiškem jezeru (birket Mariut), ki je s tesno ožino zemlje od morja ločeno, 3 ure široko in 7 ur dolgo. Ob levi strani je prekop Mahmudije, po katerem pridejo ladije iz Aleksandrije v Nil. Bil je blezo naglovlak ter smo nekatere postaje izpustili, da se nismo nič ustavili. Do postaje Damanhur-a smo se peljali, prav naglo gredé, celih pet čerterti ure. Vmes je bila samo postaja Kafer-Davár. Vozovlaki 2. reda so se mi zdeli malo slabši od naših evropejskih. Bili smo sami jeruzalemski potniki skupaj v enem vozu; precej zraven nas v drugem vozu pa je bil voz veljaških arabov, mladih in starih; mladi mahomedani so nezmerno šnekedrali in modrovali čez to in uno, stari so bolj tiho sedeli, — eden je brai veliko knjigo — menda koran. Vidil sem zdaj, česar se nisem nadjal, namreč nepregledljivo velike polja z njivami in setvami, sem ter tje z vasmí vmés, pri katerih so palmovi in cipresni logi, sicer po polji pa ni kaj drevés. Globokeje smo prišli v deželo, več je bilo palm, lepši polja so se kazale. Vse je bilo prepreženo s prekopami ali kanali, po katerih se njive in polja napajajo iz Nila. Pšenica, se je vidilo, da je imela začenjati zoreti. Hiše po vsih vasesh so iz ilovice, razun unih, katerih posestniki so Evropejci. Povsod sem vidil jezdicev na konjih in oslih ter sploh delavnih ljudi v zelenih haljinah; hotel bi staviti, da so se pred 3—4000 leti ravno tako nosili, kakor zdaj. Pogosto smo vidili tudi velbljude ali kamele. Železnico je bilo lahko delati po tem ravnem polji; ni bilo treba prerovov, ne potovodov ali viaduktov, le čez prekope so narejeni mostovi.

Druga postaja je bila v Kafer-Zejat-u. Tukaj gre železnica čez levi Nilov tok, kateri se izteka pri Rozeti v srednje morje. Železni most, ki so ga še le v kratkem naredili čez Nil, ima 12 obokov in je veljal 10 milijonov frankov. Dolgo časa je bilo treba na barkah prevaževati tudi železnično osebstvo in robo. Drugi oddelek, ki z unim dela tako imenovano Delto, ima svoje ustje pri mestu Damiet. Ob tej staji je gostilnica, v kateri sva kosila s Čehom g. Večera-tom, ki je šel za novega vodja v jeruzalemski avstrijski hospic. Bilo pa je kosilo precej osoljeno, kajti za steklenico ola in kake tri že merzle jedi (bila sva nekaj že zamudila) sva plačala 15 frankov ali 3 tolarje. Tukaj smo vidili frančiškana Br. Dragotina Šotelius-a, roj. iz Maribora, ki je sedaj v Kairi in je bil na potu v Mansuro, kjer imajo oo. frančiškani majhen hospic. Nekteri naših so mu povedali,

koliko sva plačala v gostilnici in rekel je: „Tukaj se deva vse na zlato tehtnico.“ Tudi v Aleksandriji in Kairi je dragina po velikih gostilnicah, in kdor ni dobro podkovan, mora gledati, da ne zajde v take. Iz Tante, od koder je bil prišel, je namreč stranska železnica do Mahalet-el-Kebir-a in od ondod se po desnem curku Nila pelje do Mansur-a. V tem mestu, ki ima še le v 13. stoletju svoj začetek, je bil l. 1250 sv. Ludvik kralj v jetništvu.

Od Kafer-Zejata do Tante smo se peljali po tako imenovani Delti. „Tanta“, nadaljna postaja, je bogato trgovsko mesto, kar se je precej vidilo, ker vse polno ljudstva je bilo zunaj in po vsih prostorih. Pri daljni „Birket-es-Sab-u“ nisem spazil nič posebnega, ako se noče za posebnost šteti, da je kamela nesla celi šotor, kakor kako poslopje, blezo z ljudmi notri; — ali pa oslovsko celo rebrovje, ki je, ko prvo znamenje še zmiraj žive jutrovske nemarnosti, kar pri poti ležalo. Velike gerde luže tod, mislim, morajo kraj nezdrav delati. Polje na okrog pa je silo lepo obdelano. — Od postaje „Benha-l-Assal“ gre stranska železnica do „Zagazig-a.“ V tem kraju gre železnica čez drugi Nilov tok, ki se izlija pri Damietu. Dalje gredé se kmali prikažete proti jugoizhodu dve veliki piramidi, in tudi Kaira se bliza, ker le eno samo uro je še od „Bežhe“. Na neznatni postaji „Kaliub u“ se vlak še ustavi ne. Od Aleksandrije do Kaire gre železnica vse skozi po ravnem, nobenega hriba ni bilo treba prerezati. Pred Kairo so me kaj razveselili silo lepi vertovi s prelepim zelenim drevjem.

Smotaj v Kairi, sredi Egipta, v deželi, kamor je bil v silo davnih časih prišel Jakopov sin egiptovski Jožef in je dosegel toliko slavo; v deželi, kamor je bil pred 1866 leti prišel drugi Jožef z Božjim Sinom Jezusom in z Marijo njegovo Materjo o begu pred Herodom; v deželo, kjer je slovelo toliko svetih mož, toliko pušavnikov, in ktera je sploh s svojo zgodovino tolikanj imenitna.

(Dalje nasl.).

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Iz katoliške družbe. Pred Božičem, 23. grud., je bil ministerstvu izročen 4. oddelek velikega protesta katol. domoljubnega ljuškega društva. Spremljan je bil z naslednjim nagovorom:

Slavno ces. in kr. državno ministerstvo! Katoliško patrijotičko društvo v spodnji Avstriji se počesuje priložiti in izročiti protest katoličanov iz Pemskega, Moravskega, Šleškega, Galicije in Dalmacije s 102,300 podpisi. To je sklep velikega skazovanja katoliških mož po Avstrijskem, ki z nad 400.000 podpisi naznanujejo svoje studenje zoper bogoskrunski rop, ki se je doveršil nad Rimom in sv. Očetom, in kateri moške so razodeli pričakovanje, da se bode naša vlada pognala za sv. Očeta Pija IX., kakor tirja čast in mogočnost avstro-ogerske monarhije, ter da bode njegovi pravični reči k zmagi pripomogla.

To pričakovanje se do sedaj ni spolnilo. Katoličani avstrijski so pač dobro vedili, kateri mož je najbolj kriv tacega obžalovanja vrednega djanja; sej pričujoči protest ima na čelu dolženje, da nepravilno posedenje Rima po italijanskih kardelih in vjetništvo Kristusovega namestnika se ni storilo brez porazumljenja Nj. prevzvišenosti g. državnega kancelerja grofa Beusta.

Kakor hudo je tudi to dolženje pritiskalo na čast tega moža, si ni vendar upal tega dolženja zavračati, zakaj le vse preveč ga je zaslužil.

Na to kaže delegacijam predložena rudeča knjiga, in pa o tej predlagi pritaknjene besedne pojasnila.

Na to kaže v resnici vroča naglica, s katero je grof

Beust hitel avstrijskemu poslancu v Florencu ukazati, da naj za italijansko vlado, ko se je v Rim preselila, tudi on v Rim gre. To je pa djanje, kakoršnega francoski minister Julij Favre ni mogel zediniti s svojo častjo, kateri sicer ni odveč prijazen do rimskega Stola, če tudi se je grof Beust kaj močno prizadeval Favre-a nagniti, da bi se enako brezozirno obnašal do rimskega Stola.

Na to kaže dalje, da grof Beust, če tudi je bil na čelu po naj večji večini katoliške države, je nepotrebno štel le besedo graje izreči zoper nasilstvo, ki je tako prehudodelo naj višega poglavarja katoliške Cerkve.

Na to kaže poslednjič verh mnogih drugih okoliščin še to, ker grofu Beustu se ni čisto nič nevredno zdelo hvaliti se s svojo naj priserčniši edinostjo z italijansko vlado, tudi še ob tistem času, ko je le-ta v svoji naj večji brezsrčnosti naj gerši ostudnosti počenjala in počenjati dopustila celo po cerkvah in samostanih, ko si je pravno cerkveno posestvo bogoskrunsko in z nasilstvom prilastovala, pa še celo brez kazni pustila, da sta se požigavca Monti in Tognetti z očitnimi slovesnostmi preslavljala.

Te okolišine zadostno pojasnjujejo, zakaj se je grofu Beustu primerno zdelo zagerniti se v neradovoljno prisiljeno molčanje takrat, ko je bil obdolžen, da je piterdil k temu, da so šli na rop v Rim, — v tisto molčanje, v katero se je bil tudi takrat zagernil, ko so mu očitali nekake posebne finančne operacije, in ktere očitantja tudi niso bile v posebno sladki šegi razodevane.

Od grofa Beusta, kakor je bilo previditi, ni prišlo nič rešitve na tri vloge do slavn. derž. ministerstva s 309.774 podpisi katoliških mož iz spodnje in gornje Avstrije, z Solnograjskega, Tirolskega, Predarlškega, Štirškega, Koroškega, Kranjskega in Istrijskega, oddane 2., 20. maj. in 17. jul. pret. l.; toraj je društvo sklenilo počakati z izročevanjem poslednjega oddelka tega protesta, da se grof Beust odpusti iz službe, kar je bilo že tako v kratkem pričakovati, in to zato, da ta veliki protest avstrijskih katoličanov gotovo zvé njegov naslednik. Društvo konečno izrekuje nado, da Nj. prevzvišenost novi minister za zunanjstvo bode zapustil škodljivo pot svojega prednika ter bo pravičen naznanjenim občutkom velike večine Avstrijanov. S tem bo Avstriji veljavo in čast vterdil, in vernivši se na nekdanjo pot katoliške cesarske rodovine se bode držal Avstriji koristne politike, ktera se sicer ne vklanja dnevnemu maliku minljivih mnenj, pa toliko resniše in varniše ima pred očmi prihodnost našega cesarstva.

Dr. Miroslav Harant,

c. kr. poglavarstveni svétnik, predsednik kat. patrijot. ljuškega društva za spodnjo Avstrijo.

Tomaž Čemažar, hišnik, vstanovnik čemažarske nove korarije (kanonik p. n. g. P. Urh), je 7. t. m. umerl in 9. o 3½ popoldne slovesno pokopan bil. Kolikor bolj redki so današnje dni moške korenito cerkvenega duha, toliko bolj so vredni, da se njih spomin čisla in neizbrisljivo zaznamnja v zgodovini. Bog mu daj večni mir in obilno plačilo za vse, kar je cerkvi storil.

Steklenjaska kultura. II. — „Prostomiselnemu“ nekemu baronu se ljubljansko meščanstvo zdi kakor „smehljajoča oaza“ (lisa) v prežalostni pušavi sužnje podločnosti po deželi, „mit welcher sich das flache Land in beklagenswerther Unwissenheit unter dem tyranischen Joche einer fanatischen Klerisei beugt.“ Da zná baron, o katerem se je svoje dni še kaj čednega slišalo, take nebaronske kosmatice in ostudne obrekovanja brusiti, je res komaj verjeti. Pa ne moremo si kaj, da bi ne pristavili: Kaj pa, gospod baron, ako se še Ljubljana v tako „prežalostno pušavo“ spremeni, kajti poslanca še nista poterjena? O joj! potlej še male lisice ne bo

več, da bi imeli kam stopiti, kedar pridete „iz pušave“, kjer morebiti vendar tudi včasih prebivate.

Neki drugi „Dr.“ je silovito veliko govoril. Ta ima kaj visoko zaumene o katoliški Cerkvi! Po njegovem nauku naj bode v vsega mogoči državi od Kristusa za vse kraje in čase postavljena Cerkev kakor neka „korporacija“ (vstavovercem podverženih „schuh-flickerjev“, kaj ne, velikoserčni gospod Dr.); — ne več „svobodna cerkev v svobodni državi“, kakor so se mavtarji dolgo časa hlinili, ampak čisto kakor kaka revna osebenkarica. Prižnica bodi pod stražo (Kar gosp. Drju. naj se helebarda v roke dá; naj boljši je za ta posel), pridigarji naj se lutzajo in bizmarkujejo, kakor v „svobodni Nemčiji!“ Svobodna Cerkev, kakor v luteranski Prusiji!... Toliko je pa vendar pošten, da spozná očitno za nespametno, prazno in nevarno, ako bi posvetna oblast podložnike naravnost zoper duhovsko oblast šuntala (kakor n. pr. hujška Tagblatt); spodriva naj veliko več duhovski vpliv z razširjanjem „verständesbildung“, s „šolami“, s „volksaufklärung“. V kakošnem pomenu naj bo to, kaže ravno njegov nasvet zastran pridigarjev. Potlačenje katoliške Cerkve — to hoče in koperneče želi in prosi steklenjaška kultura, ona hoče „svobodo“ za steklenjačarje, trinoštvo za Cerkev. — Da je neki „von“ hvalil „das schöne Streben nach Freiheit“ in ob enem po „jesuitenthum-u“ klestil (Sej vsak vé, kaj je tem ljudem „jesuitenthum“), taka ravnoslednost je v steklenjači navada in železna srajca. — Nekemu drugemu grofu je Hohenwartovo poganjanje za mir in spravo — „ausgleichsseuche“ — spravljiva ali pomirljiva kužnost; le vstava naj bo „hišna gospodinja“ in „ljubeznjiva gospá v Avstriji.“ — Neki „medicus“ se je zagrozil, da v vojski za resnico, svobodo in oliko naj se vselej nanj zanašajo, — zdajci je „madamo Avstrijo“ posadil na vóz, na „pok“ (čičák) pa kočijaža, ki naj obujda in berzda „sedemnajst konj“ (sic?) — in tako naj Avstrijo ti konji peljejo po tiru napredstva, svobode in kulture!

Iz Cerkelj. — r. Žalostno so oznanovali zvonovi 30. decembra 1871 cerkljanski fari gosp. župnika

Andreja Bohinca

ločitev iz sedanjega v prihodnje življenje, kjer

Bridke tuge, bolečine,

Duhomorni trop skerbi,

Žalovanje grenko mine,

Potok solz se posuši. (Fr. Cegnar.)

Rojen je bil ranjki gospod župnik 25. nov. 1795 v Zapogah. Mašnik posvečen pa je bil 18. sept. 1819 in je služil potem na več krajih ter marljivo deloval v vinogradu Gospodovem. Poslednjič je bil župnik obširni cerkljanski fari, kjer je vodil svojo čedo blizo 26 lét. — Pred dvema letoma obhajal je redko slovesnost svoje zlate maše. — Opravljal je duhovna opravila do zadnjega, skoro še več, kakor so mu slabotne moči dopuščale. Vse zadnje božične praznike je še božjo službo bolj težavno opravljal, dasiravno sta ga gospoda kaplana prosila, naj si nekoliko bolj prizanaša v takem mrazu. Obležal je še le dan pred smertjo, in v saboto popoldne mirno sklenil svoje dolgo življenje.

Bil je ranjki gospod tudi zvest sin svojemu narodu, kakor častita duhovščina sploh. Tako se je pri zadnjih volitvah peljal v hudi zimi k volitvi velikih posestnikov v Ljubljano, ter s tem dal lep izgled vsakemu mlačnežu, če tudi je naprej vedel, da njegov glas pri takih razmerah, kakor zdaj vladajo, ne bo nič izdal. Hotel je izpolniti svojo dolžnost. —

V torek 2. januarja bil je slovesen pogreb. Vkljub terde zime se je zbralo nad 30 gg. duhovnih bratov, ki

so skazali ranjkemu zadnjo čast; njim na čelu Kranjski gospod dekan J. Reš, ki je pel slovesno černo mašo. Predoseljski gosp. župnik Kerčon je v krepki besedi ogovoril obilno zbrano množico, in ob kratkem povedal glavne dogodke življenja ranjkega gospoda. Opomnil je med drugim prekornisti misijon, ki ga je fari preskerbel; slednjič ga priporočil v molitev ginjenim pričujočim.

Mogočnemu petju gg. duhovnov se je vredno vstric razlegalo lepo vbrano petje ondotnih tako verlih pevcev med sv. mašo.

Naj pri tej priliki omenim, ker sem že večkrat imel priložnost slišati ondotno cerkveno petje, da se mora človeku serce vesolja topiti, ko sliši na deželi med priprostim ljudstvom pri Božji službi tako mično, cerkvenemu duhu pristujoče petje. To so čisti, jasni glasovi, tu se gladko izgovarja, občutljivo poje, ter je očitno, da pri tem tudi serce pevkinj čuti, kar poje. Tudi latinske vokalne maše izpeljujejo prav dobro, latinske besede izgovarjajo pravilno, kar pri izobražencu na deželi dela še posebno dober vtis. —

Tako so se tudi pevci v imenu svojih sofarmanov vredno poslovali s svojim dušnim pastirjem, ki naj po dolgem trudu mirno počiva v Gospodu.

Z Gorenskega. H. — (Tagblatt pisma kazi in tepke prestavlja.) Radoliški vstavoverci pravijo, da Tagblatt 18. grudna ima pismo, ki sem ga pisal domačemu županu, čisto po besedi — wortgetreu — predstavljeno. Po Tagbl. je tedaj „wortgetreu“, ako se tudi besede izpuščajo in pristavljajo. V pismu stoji n. pr.: „V sedanjem času nasprotnega poslanca voliti, se pravi, očitno izreči: zadovoljni smo, če tudi z luteranskimi ministri in brezverskimi postavami...“ Besedi „če tudi“ ste bili „wortgetreuerskemu“ dopisniku že preveč, toraj ju je izpustil. Če je mislil s tim duhovstvo malo bolj počerniti, to že sam vé? — „Naznanilo pod hruško“ se pravi: die unter dem mitten im Dorfe stehenden Birnbaum geschehene Verlautbarung! Uboga nemščina! Tagbl. te bo ob vso veljavo spravil, ki moraš za 3 slovenske 10 nemških besed rabiti pri prestavljanji, — na zadnje je pa vendar še laž; kajti od drevesa, pod katerim srenjski služabnik navadno oklicuje, do sredi-vasi, je dobre pol četerti ure, če ne več. Ne mara pa hoče prestavljavec s pristavkom „sredi-vasi“ ovreči očitanje, da veliko ljudi ni zvedilo oklica za volitve? — Še na družih krajih je prestava spačena, toraj očitno protestiram zoper tagblatovsko (ali ne mara „radoliško-vstavoversko“?) ponemčevanje.

Radoliški vstavoverci pa, ako nimajo boljšega opravila, kakor Tagblattove članke prepisovati in jih v farovž pošiljati, naj grejo repo lupit in korenje stergat.

Iz Lozic pri Vipavi. 3. jan. 1872. Nič veselega ti nimam, „draga Danica“, danes poročati; pa sej tudi nevesele novice rada sprejemaš v svoje liste. Velik strah in veliko nevarnost smo Ložičani preživeli na večer 30. decembra preteklega leta. Silen ogenj se je po nesreči v nekem hlevu vnel in je v malo trenutkih pokončal dvé hiši in dva skednja. Da ni bil tako miren večer brez vsega vetra, bi bilo še veliko več poslopij po ognju ukončanih. Hvala Bogu, da ni še več nesreč! — Vendar pa je pri dveh poškodovanih bornih kmetih veliko škode. Enemu je zgorela hišica in hlev z vso klajo in steljo in hrano za ljudi, tako da siromak nima zdaj kam pod streho. Drugemu je zgorela vsa klaja s skednjem in hlevom vred, ter bo mógel revež živino prodati, ako mu dobri ljudje na pomoč ne pridejo. Nobeden ni bil zavarovan, ker so ljudje pri nas sploh te nespametne misli, da ni potreba zavarovati, ker so hiše s škerlimi krite; da ni tako velike nevarnosti, kot drugod. Pa ta nesreča jih bo gotovo bolj previdne storila. Prosim torej miloserčne bravece Zg. Danice, naj

se usmilijo tih pomilovanja vrednih revežev. Vsak naj manjši darček bom s hvaležnim srcem sprejel in med pogorelce razdelil. J. Bilc,

kurat-beneficijant v Lozicah;
pošta: Št. Vid pri Vipavi.

Iz Adrijanopelna, 28. grud. 1871. Bog daj Slovincem veselo in dobro novo leto! — Mi tukaj leta 1871 nismo nič kaj dobro dokončali, ker v začetku grudna je bila strašna voda priderla ter je več hiš poderla in tudi nekaj ljudi je potonilo. Več dni ni voda upadla in ljudje so zavoljo tega neizrečeno terpeli mraz in lakoto, ker živž in derva jim je več del voda pobrala. Ko je dež malo prenehal in voda upadla, so ljudje hitro pričeli zidati in hiše popravljati; ali komaj so reveži malo skupaj spravili, je voda v drugič priderla z Balkanov, in pa še večikakor pervikrat. Po vsih predmestjih, zunaj enega, se je bilo treba v čolnu voziti. Ljudje so ostali v naj večji revšini.

Te dni je prišel bulgarski vladika iz Carigrada, in pravil je, da kolera še zdaj ni popolnoma ponehala. Verh kolere se je tudi kuga zdaj malo začela, in še neka merzlica, ki človeka prav hitro spravi. Pravijo, da kuge je kriv ogenj, ker še zdaj sem ter tje mrtve trupla pod-sute najdejo, — in to je tudi verjetno.

Preserčni pozdrav vsim visokočastitim gg. duhovnom in dobrotnikom našega misijona. Vsi misijonarji reda vstajenja Jezusa Kristusa v Adrijanopeljnu na Bulgarskem naznanujejo naj serčniši zahvalo za darove in dobrote pretečenega leta, in vošijo vsim srečno, veselo novo leto. Br. Frančišk Cerar.

Pristavek. Nekteri manj izurjeni bravci blezo ne vedó prav razločiti Bulgarije in Bosne. Obe deželi ste slovenski in pod Turkom, toda Bulgarija je pač veliko večja. V Bosni je že precej katoličanov, ki so pa v veliki revšini; v Bulgariji so misijonarji še le pred malo leti začeli delati, pa so jih že veliko pridobili od razkolništva gerškega k katoliški veri, pa bi jih še več, ko bi imeli pomočkov. V Adrijanopeljnu se pečajo zlasti s šolo in imajo po več krajih misijonske štacijone, ktere oskerbujejo, kakor n. pr. v Ameriki.

Iz Amerike. (Pisma naših mladih rojakov.) — V St. Ludoviku pri Jezeru, 31. okt. 1871. (Dalje.)

Tako tedaj se nam je pletlo, da smo na zadnje vendar le o 1/2 11 zvečer prišli v Chicogo. — Ko smo šli doli v št. Vincenc, vidili smo benediktinsko cerkev in toraj smo se namenili jo poiskati, čeravno je bilo že tako pozno, komaj pridemo iz kolodvora, berž kot po navadi, že vpijejo postrežljivo gostivničarji: „Sehen Sie, grad da ist das Gasthaus, gehen Sie nur gerade hinein“ itd. In če jih hoče le poslušati, berž ga zbegajo, da ne vé, kam bi se obrnil. Mi smo kar naprej korakali, in ker so nam g. opat tudi ulice povedali, smo lahko prašali, ker po mestu bilo je še vse živo, in tako smo bili kmalo pri cerkvi sv. Jožefa. Zdaj pa nismo vedili, v katero hišo bi šli. Na zadnje smo djali, pozvonimo pri kateri je, bomo že zvedili pravo, in pri prvi, ki smo prašali, ali ni tukaj benediktinov? odgovorilo se nam je: Da. Povedali smo, da gremo iz št. Vincenca v Minesoto in kmalo se nam je odperla. Ko smo se opravičevali, da nas je goljufalo, da smo se celi dan vozili in še skoraj celo noč, potolažil nas je brat Roman: Ist schon gut! Gleich sollt ihr etwas haben. In res je kmalo prinesel kruha in sira in potlej še pive, kar se je nam prav prileglo; kajti denarja za po poti nam g. opat niso preveč poslali (vsakemu 25 dol.), da bi se bili po poti mogli posebno traktirati.

Tukaj v Chicagi so 3 očetje O. S. B. Prior je bil šel ravno v št. Vincenc, eden je bil pri bolnikih in toraj je bil doma en sam in brat Roman in še mladeneč, ki se je malo pred spreobrnil k katoličanstvu in je imel

iti kmalo kmalo v št. Vincenc v novicijant za brata. Okoli polnoči ali še enmalo čez nas je peljal br. Roman spat. Precej tesno smo se tu imeli, pa vendar se je dobro spalo do dne, kajti na vozu cel dan sedeti, to človeka zelo zelo utruji. Drugi dan okoli sedmih prišel je oče od bolnikov domu in ob osmih je bral šolarsko mašo. Šolo imajo krasno in sestre sv. Benedikta, katerih je tukaj okoli 39, učijo. Cerkev pa so začeli zidati 64. leta in zdaj do malega končana, ena najkrasnejših v Chicagi, čeravno je ena lepši od druge. Zidana je v stavbi bazilike v Monakovem s prekrasnimi malarijami v oknih. Velikega altarja smo še lani pogrešali, zdaj pa že nov, krasen kinča hišo Božjo. Napravila ga je ena sama družina (ime je na altarju vpisano), veljal je 9000 dol. in delal ga je farman ravno te cerkve. Ravno ta je zdelal tudi nekoliko pred 2 stranska altarja, ki sta veljala vkup 1500 dol. in ste ju napravili družini ste fare. Res blagi farmani! Zloženi so še vsi trije prav okusno, le posamezne podobe niso prav izvrstno izdelane, pa se od daleč še ne pozna. Tukaj so, kolikor jest vem, povsod le 3 altarji v navadi in potlej je cerkev tako pregrajena, da pridejo vsi 3 v svetišče, in pregraja je navadno tudi prav okusno izdelana. Spovednic in prižnice tukaj še nimajo, pa mislijo, da ob letu bo že vse v redu; potlej na zadnje pa še nove klopi; zdaj imajo, silo nizke. Klopí je tukaj vsaka cerkev čisto polna, pri revnih cerkvah so plačila za klopi edini prihodki; pri boljših se vé, pa že lože shajajo, pa vendar še prav pri vsaki terda gre, lepo jo zidati, okinčati, da bi ne naredili več ali manj dolga. Na posodo pa katoličanje povsod lahko dobijo; le če ob času ne morejo plačati, gre jim časi terda, posebno pred so bili že časi v nevarnosti, da bi jim posojevalci ne prodali, kar so si s takim trudom zidali, zdaj pa se tega že ni več bati, posebno po mestih ne, ker so tudi katoličani bogatejši.

Št. Jožefska cerkev stala je brez altarjev 120.000 dolarjev — pa mislim, da je večidel vse že plačano. Časi tudi naredijo koncerte in zraven govore, posebno P. Gal, ki je neki naj boljši pridigar v Chicagi, o verskih resnicah. Drugo nedeljo v oktobru je bila tale: „Das Concil und seine Feinde“, v kateri si katoličanje in protestantje nasprotujejo, in potlej je cerkev navadno čisto natlačena, čeravno je včasi vstopnina precej velika. Tako pride naenkrat več tisuč dolarjev vkup, in s temi poplačujejo dolgove in si napravijo potrebne reči. V programu vselej povejo, zakaj da bo gotovina porabljena in katoličani potlej navadno ne plačajo samo vstopnine za celo družino, ampak še tudi enmalo priveržejo. — Tako so očetje nam pripovedovali. Sicer sem pa tudi opazoval, da jih ljudstvo res zelo spoštuje, pa so tudi v resnici vsi goreči eden kot drugi, prijazni, postrežljivi, neutrudljivi. Pripovedovali so nam tudi, koliko imajo včasi opraviti z berači. Včasi pride kakšen pijan, da komaj stoji, pa hoče imeti nič manj kot 5 dolarjev, če ne, pa bo brata ali pa kdor je ravno na porti, ubil! — Pa še pridejo drugi tudi pijani, vsakoršna šara, ki se kar pod pazduho pripeljejo pred porto, pa to, pa to hočejo imeti; pa spet drug hoče notri iti v ženski samostan, da ga mora s silo vun pahati itd., vsi taki, da si jih drugače ne more znebiti, kakor da začne iskati in gledati, kje je „policman“ (policaj). Če pa to besedico slišijo — potlej jih pa koj več ni viditi. — Pa še kaj fletnišega včasi doživé. Pride kdo, pa začne na vse usta pripovedovati, kako dober katoličan da je itd.: Ich halte alles an die Priester etc. und 8 (acht) Jahre habe ich schon nicht gebeichtet! — Včasi si napravijo katoličani Faier (fêr). Kar ima kdo odveč, če je še tako malo vredno, vsak prinese; bogatejši tudi še kaj za to kupijo, potlej se pa po zdražbi prodaja, ali pa je postavljena vstopnina, potem pa se srečka. Tu se vé, da pridejo

vsake baže možiceljni vkup. Tako se je hotel tudi tukaj nekdo „gospodu“ prav prikupiti, rekoč: Vaš častiti gospod pa še nikdar nisem videl — pa ni vedil revček, kako se je izdal; kajti gospod imajo vsako nedeljo, če ne maše, saj gotovo pridigo. Tako je tedaj mož povedal, da ali ne vidi ali pa da —! — Tako so nam marsikaj mičnega pripovedovali, in tako nam je čas kaj hitro potekel, čeravno smo morali enmalo dalj tukaj ostati, kakor smo koj mislili. Peljali so nas namreč nekoliko po mestu dopoldne že in potlej še popoldne. Ob 5 popoldne bi bili imeli iti, pa ko pridemo na kolodvor, bilo je že čas karte („Ticket“) kupovati, mi pa še kišt nismo imeli pri sebi, ampak dobro četrtert ure proč, še na drugem kolodvoru. Toraj smo se morali verniti in počakati do družega dne. Naj omenim še to, da so nas tudi peljali k oo. jezuitom, ki imajo tukaj kaj lep kolegij. Prav prijazno so nas pogostili — z vinom — prvič v Ameriki. Bilo je še več duhovnov tukaj in tudi 1 Čeh, ki mi je pravil, da tudi nekteri Kranjci hodijo k njemu k spovedi, da jih on lahko razume, oni pa njega ne morejo; pravil mi je, da je več Čehov tukaj itd.

Razgled po svetu.

Odgovor na prestoljni govor je izdelal za spodnjo zbornico dr. Herbst, in ima precej v začetku predložen biti državnemu zboru. Ta odgovor kriviči Hohenwartovo ministerstvo, da je vstavopravni stan v državi pretreslo. Kako ga bode pretreslo pa sedanje ministerstvo, ki brez pretresanja „nedotikljive vstave“ Poljcev ne more zadovoljiti, in brez tega zadovoljenja jo bodo Poljci domú popihali ter zbor na cedilu pustili! — Osnova serčno prikimuje k obetanim preuredbam. Med temi je tudi obetana povišana plača za nižje duhovstvo. Kako ljubeznjivo dober je Stremajer do Cerkve in duhovstva, je že prej pokazal. Ako bode duhovstvu kak kavslec privergel, ga bode hotel imeti dobro plačevanega z lepo vbogljivostjo, kakor pri učiteljstvu. Gotovo pa je, da tudi slovensko duhovstvo, kakor „Čech“ piše o češkem, se za nobene obljube ne bo dalo odtujiti svoji Cerkvi in svojemu narodu. Vsakemu, kar je njegovega; državi, kar je državinega, in Cerkvi, kar je Cerkvinega. — Grof Tone Auersperg je osnoval odgovor za gosposko zbornico.

Kako znajo judje slovansko? „Presse“ je iz „Čecha“ ponemčila besedo jesti v „fressen“ in piti v „saufen“. Zakaj? Da bi s tim dokazovala, kakošen „unflath“ so češki listi, — še bolj pa kako nepoštena je sama.

Minister Glascer, bivši nekdanji jud, prestopil pozneje k keršanstvu, se je menda zopet pojubil.

Beustu, ko se je čez morje na Angleško prepeljeval, je padel zabojček v morje, v katerem je bila vsa njegova čast, ali častni redi, ktere si je s svojo prežegnano delavnostjo pridobil. — Ne mara je bila tudi draga diploma ljubljanskega meščanstva zraven?

Na Ogerskem, kakor „Vatld.“ piše, se je jela oživljati katoliško-konservativna stran, s tem pa tudi gotovo vstajati katol. spijoča moč. V časniku „Magyar Allam“ (Madjarska država) je grof Albert Apponji razsnoval program, ki določno stopa na noge zoper liberalizem in zoper sedanjo vladino politiko. Tako imenovani „placet“ (državna cenzura papeževih, škofovskih pisem itd.) to mora iti v kraj in se čisto zavreči, ako se hoče le kaj malo mirú imeti med državo in Cerkvijo. Kar placet od ogerskih skofov zahteva, ni nič družega, kakor zatajenje vere. Placet je očitno preganjanje Cerkve, pravi Apponji. Načela Sillabove so stališe nasproti liberalizmu, edino pravo stališe. — Gotovo je, da državniki ne morejo nevarniši reči deželi na vrat nakopati, kakor je vojska zoper Cerkev, in kateri koli so prijatli

narodov in domovine, take nesrečne razpore na vso moč odvrtačujejo.

Butoglavo „lutzarstvo“ je zbudilo po Nemškem velik hrup in katolisko čutilo se magočno budi. Ravno tacih berlavih narédov zoper Cerkev je prav potreba, kjer hočejo frajmavrarji države v zadrege spraviti. V Regensburgu pri Pustetu je prišla na svetlo brušura: Kristus ali — Lutz? Edinost ali ločenje Cerkve in države? Spisal je to delce Dr. A. Westermayer, ter hinavcem take pritiska, da jih bodo dobro pomnili. Altkatoliki pa papeževa nezmotljivost je obseg. — Več družih spisov neusmiljeno biča današnje jezuitojedce. Dokazujejo zlasti to, kar vsak vé, da vojska zoper jezuite je vojska zoper kat. Cerkev sploh. Ljubljanskim steklenjačarjem bi bilo privošiti kaj tacega zdravila; morebiti bi kterege streznila od tistega navdušenja, kterege so se navzeli kvaterno sredo-večer pri vinu in mesu.

V Londonu so Angleži v strahu, ker jim je Bizmark pričel v nemščini pisati diplomatske pisma; mislijo si, ako vsi drugi tako začno, kam bo to prišlo, celo madjarske pisma bodo dobivali! Vender pa je tako storil dozdej le sam Bizmark, Gorčakov in drugi pišejo še v navadni francoščini. — Tega bodo liberalci gotovo kaj veselili, če tudi slovenskim kmetom še slovenskih davkarskih bukvic in listkov ne privošijo. —

Na Francoskem plašijo in oserčujejo ob enem s povernitvijo Napoleona III v deželo. Že v kacih 4 mescih ga obetajo, in z njim velikanske osnove. Pismo nekega starega Napoleonovega visocega vradnika do prijatla v Masilijo si čudno upanje dela. Thiers bode enkrat padel, in mogoče da takrat pride Napoleon svojim sinom cesarjevičem, ki ima biti oklican za cesarja Napoleona IV. Svét šesterih udov in njegov oče bi mu bili pridani. — Cesarjevič je nekje obljubljen pruski princesinji (še lutanstva se manjka na francoskem prestolu!), ktera bi za doto prinesla zgubljeni okrajini Alzacijo in Loreno in vojna globa bi se zmanjšala za dve milijardi. Serčna prijaznost med Rusijo, Prusijo in Francijo bi se oklcala, da bi se z njeno pomočjo zaterlo požigavsko in nečisto rudečkarstvo, in tako bi se mir povernil. — Da je pismo morda izmišljeno, že to kaže, ker je o papežu vse tiho, kteremu bi se gotovo obljube delale v pomoč njegovih pravic, ako bi se mislil Napoleon francoskemu narodu prikupovati; vender pa vsa reč čisto brez pomena ni.

V Rimu v državnem zboru delajo lahuni s toliko naglico, kakor da bi jim pod nogami gorelo. Ministerstvo v nekterih versticah „z naglico“ prosi, in starašinstvo „z neutegamostjo“ poterdi mali strošek: tisuč štiri sto osem in devetdeset milijonov! pravi „Unità“. — Kdo s tako silno prenaglico dela, komu se tako mudi? Ali ne tisti, ki je v hišo vlomil?

Iz Ljubljane. Rokodelski učenciki so imeli na ss. 3 Kraljev-večer kaj veselo božičnico in deljenje darov v pričo prav mnogih, tudi posebno častitih gostov. Več prihodnjič.

Iz katol. politiške družbe. Okolišine so tako nanesle, da predzadnje seje nismo v Danici obravnavali; morebiti še pridemo do tega; danes naj spregovorimo nektere besede o naj poslednji mesečni seji, ki je bila 7. pros. 1872.

Gospod predsednik voši veselo novo leto; omeni, da udov sicer ni še ravno veliko, da se pa drevo narašča.

Potem naznani žalostnico, da je eden udov — prvi iz naše družbe — časno življenje zapustil, namreč preč. gosp. Ferd. Rebič, fajm. na Čatežu. Družba v znamenje svojega sožaljenja vstane, in ob koncu shoda se je na predlog g. Regali a sklenilo, da bode družba po ranjem napravila sv. mašo. Tako namérja družba delati o smerti vsacega uda; vender to se bo bolj na tanko še dogovorilo.

G. tajnik Močnik poroča potem o proštevju ali stroških za prihodnje leto, v čimur smo še precej na tesnem, dokler družba na več stotin udov ne narase. Zanimiv je bil njegov naslednji pregled cerkvene zgodovine, v katerem je jasno razkazoval, kako je Cerkev vedno več ali manj, tako ali tako, preganjanje terpela, pa vselej častljivo zmaga. Preganjanje pa je zdaj tako splošno, da skoraj ne kdaj takó, ker je prišel čas, da ljudje več z dravega uka ne terpe itd. In kolikor hujši je preganjanje, toliko častljivša bode čisto gotovo zmaga; — tega se smemo popolnoma zanesljivo nadjati.

G. predsednik je potem omenil umora v Štanjcu, ki ga liberalci potuhnjeno zvrčajo na duhovstvo; povdaril je ostudnost liberalskega počenjanja, ki tudi v tem kaže sistematično svoje črtenje in napadanje na Cerkev in duhovstvo. Ne manjšega gnjusa je vredno liberalno pečenjanje zato, ker si je skovalo neko pohujšljivo spovedno dogodbo v Lincu, ter v tem iše novega orožja zoper zakrament sv. pokore in zoper duhovski stan. —

G. tajnik je k sklepu še ob kratkem načrtal vsele in žalostne dogodbe pretečenega leta. Žalostno je: 1. Da le edina katoliška republika Ekvador v Ameriki se je naravnost in očitno potegnila za pravice sv. Očeta, vse druge katoliške vlade so nekaj molčale, nekaj priterjevale k oropanju sv. Očeta. Žalostno 2. da so se Lahii s svojo vlado preselili v Rim. 3. Da je Španjsko toliko terpelo, pa dobilo kralja, ki je sin izobčenega Viktor-Emanvela. Žalostno 4., da je francoska dežela toliko silovito terpela, da so se ponavljale ostudnosti in gnjusobe prvega francoskega punta ob koncu unega stoletja. 5. Žalostno, da Avstrija ni dospela k tako silno doželeni spravi med narodi, kakor se je bila pričela pod Hohenwartom. Kaj posebnega je, da ministerstvo Hohenwart je padlo berž, kakor je jenjalo za cerkvene pravice krepko se potegati (Salvatorjeva cerkev na Dunaju itd.). — Tako je tudi v Belgiji katoliško ministerstvo padlo, ko je odpravilo poslanca k Viktor-Emanvelu. 6. Žalostno je prusko in bavarsko počenjanje („lutzo-vanje“) zoper katol. Cerkev.

Veselo iz pretečenega leta je: da so sv. Oče prestopili Petrove leta. Ves oficijozni svet je papeža zapustil, toliko očitniše pa ga Bog varuje. Veselo je, da je Rim, kakor vse naznanila pričajo, sv. Očetu zvest ostal. Le posiljeno so Rimljani pod oblastjo tujega samosilnika. Veselo je, da za vest katoliška se tako živo budi, kakor se gotovo že sto let poprej ni budila. Neštevilne adrese za papeža, popotvanja v Rim — tudi iz naše dežele —, darovi za sv. Očeta to pričujejo. —

Pervo nedeljo prihodnjega mesca bode zopet mesečna seja o $\frac{1}{2}$ 6 popoldne. —

Za ranjerega fajmoštra Ferd. Rebiča bode imela kat. politiška družba sv. mašo 19. t. m. ob 8. uri v mestni farni cerkvi pri sv. Jakopu.

Katol.-politiška družba bode napravila svojim udom veselico 28. jan. ob 5 popoldne; prihodnji mesečni shod pa bode 4. febr. o $\frac{1}{2}$ 6. uri.

Iz Gorice. (Od družbe sv. Reš. Telesa.) — Podpisano ravnateljstvo družbe za izdelovanje cerkvenih oprav — „oziroma bratovščine Najsvetejšega zakramenta“ — v Gorici se priporočuje o letni spemembi prijazni blagovoljnosti v. č. duhovstva ter ponuja svojo postrežbo vsem p. n. g. dekanom, župnikom in drugim duhovnim pastirjem Goriške nadškofije, nadjaje se njihovim željam vedno bolj vstrezati.

Omenjene oprave cerkvene izdelujejo uboge, silno potrebne deklice; tedaj vsaki, ki k temu kaj pripomore, stori delo usmiljenja, za katero plačila o svojem času gotovo ne zgubi.

Še več. Imenovana družba napravlja obleke nove, popravlja in predeluje stare, ter sprejema vezenja vsake baže. —

Poslednjič ima društvo na prodaj (ulice za mesnicami, Macelli, št. 83) precejšno zalogo mašnih plaščev, pluvijalov, raznih štol, dalmatik itd., ktere bi rado oddalo prav po ceni, še pod ceno.

V Gorici, 9. pros. 1872.

Ravnateljstvo.

V Sežani je 4. t. m. umerl občeljubljeni c. kr. okrajni glavar g. Al. Polej v 56. letu svojega življenja. Bil je pravi kristjan in ljudoljub. Prihodnjič obširniše. Bog mu daj večni mir!

Čech, nov katolišk dnevnik v Pragi, je bil do 6. pros. v treh dneh dvakrat zapečaten. — „Čech“ ima med drugim tudi kratke posnetke iz družih domoljubnih čeških časnikov ter jih tako nekako namestuje. Piše prav jedernato. Veljá na pol leta 7 gl. 50 kr., na mesec 1 gl. 25 kr.

Duhorske spremembe.

V lavantinski škofiji. Č. g. Jože Gospodarič je postal administrator dekanije sv. Martina pri Šaleku, in č. g. Lovro Herg administrator Hočke dekanije. Č. g. Ant. Stanjko je presentiran za kuracijo v Štopercih. Č. g. Fr. Pirkovič je postal provizor pri sv. Martinu blizu Šaleka, in č. g. Vinko Geršak provizor v Hočah. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Mat. Pintar v Laporje; Rup. Šuta v Fram; Drag. Vitmajer k sv. Marjeti pod Ptujem; Ant. Lacko v Ormuž; Ant. Kocuvan za II. k sv. Jurji pri Ščavnici. Jak. Košar k sv. Andražu v Slovensk. gorica. — Umerli so: Prečast. g. Greg. Miklavžin, čast. korar, dekan in župnik pri sv. Martinu pri Šaleku, 4., čč. gg. Jan. Gregelj, duhoven v pokoji, in Ant. Potočnik, lazarist pri sv. Jožefu v Celji, in Jern. Guzej, kaplan na Paki, 6. t. m. R. I. P. — Hočka župnija je do 13. in župnija sv. Martina pri Šaleku do 20. febr. t. l. razpisana.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Neimenovan 10 gld. Prosi sv. žegna za-se, za ženo, otroke, žlahto, in za srečno zadnjo uro in milostljivo sodbo. — S Koroške Bele 10 gld. — J. K. Za novoletnico sv. Očetu Piju 1 gl.; prosi sv. blagoslova za ljubo zdravje v bolezni. — Jože Hočevnar 20 gold. — Neimenovan 1 tol. za 1 gold. star. den. — Nekdo 60 kr.; prosi sv. blagoslova za očeta in sorodovino. — Neimenovana prosi blagoslova za pravo spoznanje zmotenega človeštva in daruje sv. očetu 1 gl. sr. — Ž Gorjan 1 gl. — Neimenovana roka $\frac{1}{4}$ gl. sr. za 25letnico: Da bi Bog sovražnike sv. cerkve ponižal, sv. Očetu pa britkosti polajšal; 5 deklic iz Bevske papirnice $\frac{1}{2}$ gl. sr. in 70 kr. za 25letnico, proseče sv. blagoslova za dar ponižnosti. — Dve gospodičini (po g. J. R.) sv. Očetu 10 gl. s prošnjo sv. blagoslova v življenji in za smerno uro. —

Za oo. Trapiste v Bosni. N. Lesar 1 gld. za zvon. G. J. V. 45 kr. — Nekdo na Slovenskem, ki se mu smilijo naši sorodni slovenski bratje in kristjanje v Bosni, je poslal za njih cerkvene potrebe 190 gld. a. v. Ta blagodušni dar bode ondotnemu škofu vestno izročen. Bog plačaj obilno-obilnokrat preblagim dobronikom!

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu. Iz Mošenj 5 gl. 70 kr.

Za afrikanski misijon. Iz Mošenj 5 gl. M. Gerjol 1 gl. R. Pire 1 gl. A. Platnar 1 gl.

Za pogorelce na Notranjskem. G. A. P. (ostanek od naročnine) 20 kr.

Za pogorelce v Lozicah. Neimen. 1 tol. za 2 gl. sr.